

Seat No. : _____

MT-113

March-2019

B.Com., Sem.-II

106 : Economics

(Principles of Economics – II)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) સરેરાશ ખર્ચ અને સીમાંત ખર્ચનો ખ્યાલ સમજાવો. તેમની વચ્ચેના સંબંધો ચર્ચો. 14
અથવા
ઈજારાના બજારમાં સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવક સમજાવો.
- (B) વૈકલ્પિક પ્રશ્નો : 4
- (1) ટૂંકાગાળામાં કયો ખર્ચ ઉત્પાદન સાથે સંકળાયેલો નથી ?
(A) કુલ સ્થિર ખર્ચ (B) કુલ ખર્ચ
(C) કુલ અસ્થિર ખર્ચ (D) સીમાંત ખર્ચ
- (2) કુલ અસ્થિર ખર્ચ રેખા કેવી હોય છે ?
(A) ધન ઢાળવાળી હોય છે. (B) ઋણ ઢાળવાળી હોય છે.
(C) x - ધરીને સમાંતર હોય છે. (D) y - ધરીને સમાંતર હોય છે.
- (3) કઈ ખર્ચ રેખા ક્ષિતિજને સમાંતર હોય છે ?
(A) કુલ ખર્ચ રેખા (B) કુલ સ્થિર ખર્ચ રેખા
(C) કુલ અસ્થિર ખર્ચ રેખા (D) સીમાંત ખર્ચ રેખા
- (4) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ + સરેરાશ અસ્થિર ખર્ચ =
(A) કુલ ખર્ચ (B) કુલ સ્થિર ખર્ચ
(C) સરેરાશ ખર્ચ (D) સીમાંત ખર્ચ
2. (A) પૂર્ણ હરીકાઈ એટલે શું ? પૂર્ણ હરીકાઈના લક્ષણો ચર્ચો. 14
અથવા
પૂર્ણ હરીકાઈમાં પેઢીની ટૂંકાગાળાની સમતુલા સમજાવો.
- (B) વૈકલ્પિક પ્રશ્નો : 4
- (1) નીચેનામાંથી કયા બજારમાં પેઢીએ કિંમત સ્વીકારનાર તરીકે વર્તવું પડે છે ?
(A) ઈજારાયુક્ત હરીકાઈ (B) પૂર્ણ હરીકાઈ
(C) ઈજારો (D) અલ્પ હસ્તક ઈજારો
- (2) પૂર્ણ હરીકાઈના બજારમાં સરેરાશ આવક રેખા કેવી હોય છે ?
(A) ઉભી ધરીને સમાંતર (B) આડી ધરીને સમાંતર
(C) ઋણ ઢાળવાળી (D) ધન ઢાળવાળી

MT-113

1

P.T.O.

- (3) પેઢી ઓછામાં ઓછું કેટલું ખર્ચ નીકળે તો ખોટ ખાઈને પણ ઉત્પાદન ચાલુ રાખી શકે છે ?
 (A) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ (B) સરેરાશ અસ્થિર ખર્ચ
 (C) સરેરાશ ખર્ચ (D) સ્થિર ખર્ચ
- (4) કયા સમયગાળામાં પેઢીઓની સંખ્યામાં વધઘટ થતી નથી ?
 (A) અતિ લાંબાગાળામાં (B) લાંબાગાળામાં
 (C) ટૂંકાગાળામાં (D) મધ્યમ ગાળામાં

3. (A) ઈજારો એટલે શું ? તેના લક્ષણો વર્ણવો.

14

અથવા

ઈજારાયુક્ત હરીકાર્ધમાં પેઢીની ટૂંકા અને લાંબાગાળાની સમતુલા સમજાવો.

(B) વૈકલ્પિક પ્રશ્નો :

3

- (1) નીચેનામાંથી કયા બજારમાં ઉદ્યોગની સમતુલાનો પ્રશ્ન ઉદભવતો નથી ?
 (A) પૂર્ણ હરીકાર્ધ (B) ઈજારાયુક્ત હરીકાર્ધ
 (C) ઈજારો (D) અપૂર્ણ હરીકાર્ધ
- (2) ઈજારાદાર પેઢીની માંગ રેખા કેવી હોય છે ?
 (A) મૂલ્ય સાપેક્ષ (B) સંપૂર્ણ મૂલ્ય સાપેક્ષ
 (C) મૂલ્ય અનપેક્ષ (D) સંપૂર્ણ મૂલ્ય અનપેક્ષ
- (3) કયા બજારમાં પેઢીનો વસ્તુની કિંમત પર અંકુશ વધુ હોય છે ?
 (A) પૂર્ણ હરીકાર્ધ (B) ઈજારાયુક્ત હરીકાર્ધ
 (C) અલ્પહસ્તક ઈજારો (D) ઈજારો

4. (A) વહેંચણીનો સીમાંત ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત તેની મર્યાદા સાથે સમજાવો.

14

અથવા

ભાડાનો આધુનિક સિદ્ધાંત સમજાવો.

(B) વૈકલ્પિક પ્રશ્નો :

3

- (1) વહેંચણીના સીમાંત ઉત્પાદકતાના સિદ્ધાંત મુજબ સાધનને લાંબાગાળે કેવું વળતર મળે છે ?
 (A) સીમાંત ઉત્પાદકતા કરતાં વધુ (B) સીમાંત ઉત્પાદકતા કરતા ઓછું
 (C) સરેરાશ ઉત્પાદકતા બરાબર (D) સીમાંત ઉત્પાદકતા બરાબર
- (2) સાધનનો પુરવઠો કેવો હોય તો સાધનની કિંમત એ જ ભાડુ બને ?
 (A) સંપૂર્ણ મૂલ્ય સાપેક્ષ (B) મૂલ્ય સાપેક્ષ
 (C) મૂલ્ય અનપેક્ષ (D) સંપૂર્ણ મૂલ્ય અનપેક્ષ
- (3) ઉત્પાદનના કયા સાધનને મળતી આવક ભાડું છે ?
 (A) શ્રમ (B) નિયોજક
 (C) મૂડી (D) જમીન

Seat No. : _____

MT-113

March-2019

B.Com., Sem.-II

106 : Economics

(Principles of Economics – II)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Explain the concept of Average cost and Marginal cost. Discuss their relationship. **14**

OR

Explain the Average Revenue and Marginal Revenue in monopoly market.

- (B) Multiple Choice Question. **4**

- (1) Which cost is not connected with out put in the short run ?
(A) Total fixed cost (B) Total cost
(C) Total variable cost (D) Marginal cost
- (2) What is the nature of total variable cost curve ?
(A) Positively sloped (B) Negatively sloped
(C) Parallel to x-axis (D) Parallel to y-axis
- (3) Which cost curve is horizontal ?
(A) Total cost curve (B) Total fixed cost curve
(C) Total variable cost curve (D) Marginal cost curve
- (4) Average fixed cost + Average variable cost =
(A) Total cost (B) Total fixed cost
(C) Average cost (D) Marginal cost

2. (A) What is Perfect competition ? Discuss the characteristics of perfect competition. **14**

OR

Explain the short term equilibrium of the firm in perfect competition.

- (B) Multiple Choice Question : **4**

- (1) From the following in which market firm has to act as a price taker ?
(A) Monopolistic competition (B) Perfect competition
(C) Monopoly (D) Oligopoly
- (2) How is the curve of average revenue in perfect competition market ?
(A) Parallel to y-axis (B) Parallel to x-axis
(C) Negative slope (D) Positive slope
- (3) After how much expense a firm can keep production even in loss ?
(A) Average fixed cost (B) Average variable cost
(C) Average cost (D) Fixed cost

MT-113

3

P.T.O.

- (4) In which time period, number of firms are not changed ?
 (A) Very Long term (B) Long term
 (C) Short term (D) Medium term

3. (A) What is meant by Monopoly ? Describe its features.

14

OR

Explain the short term and long term equilibrium of the firm in monopolistic competition.

(B) Multiple Choice Question.

3

- (1) From the following in which market question of equilibrium of an industry is not arise ?
 (A) Perfect competition (B) Monopolistic competition
 (C) Monopoly (D) Imperfect competition
- (2) How is the demand curve of monopolist firm ?
 (A) Value elastic (B) Perfect value elastic
 (C) Value unelastic (D) Perfect value unelastic
- (3) In which market firm has control over price or the goods ?
 (A) Perfect competition (B) Monopolistic competition
 (C) Oligopoly (D) Monopoly

4. (A) Explain the marginal productivity theory of distribution with its limitations.

14

OR

Explain the Modern theory of Rent.

(B) Multiple Choice Question.

3

- (1) As per marginal productivity theory of distribution, which type of return is obtained in long run ?
 (A) More than marginal productivity
 (B) Less than marginal productivity
 (C) Equal to average productivity
 (D) Equal to marginal productivity
- (2) When the factor supply equal to rent ?
 (A) Completely elastic (B) Value elastic
 (C) Value inelastic (D) Completely inelastic
- (3) Which factor of production gets rent ?
 (A) Labour (B) Entrepreneur
 (C) Capital (D) Land

Seat No. : _____

MT-113

March-2019

B.Com., Sem.-II

106 : Economics

(Fundamentals of Economics – II)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) GDP અને NDP નો ખ્યાલ સમજાવો. 14
અથવા
રાષ્ટ્રીય આવક માપવાની પદ્ધતિઓ તેની મર્યાદા સહિત સમજાવો.
- (B) વૈકલ્પિક પ્રશ્નો : 4
- (1) આર્થિક વિકાસ સાથે GDP માં કયા ક્ષેત્રનો હિસ્સો ઘટતો જાય છે ?
(A) પ્રાથમિક (B) ઉદ્યોગ
(C) સેવા (D) ઉદ્યોગ અને સેવા
- (2) આયોજનની શરૂઆતમાં GDP માં કયા ક્ષેત્રનું સ્થાન પ્રથમ હતું ?
(A) ખેતી (B) ઉદ્યોગ
(C) સેવા (D) એકપણ નહીં
- (3) રાષ્ટ્રીય આવક એ કેટલી બાજુવાળો સિક્કો છે ?
(A) ત્રણ (B) એક
(C) બે (D) એકપણ નહીં
- (4) ભારતમાં 1954 થી કોના દ્વારા રાષ્ટ્રીય આવક અંગેની માહિતી પૂરી પડાય છે ?
(A) CSO (સેન્ટ્રલ સ્ટેટીસ્ટીકલ ઓર્ગનાઇઝેશન)
(B) રિઝર્વ બેંક
(C) આયોજન પંચ
(D) નાણાં ખાતું
2. (A) નાણું એટલે શું ? નાણાના કાર્યો ચર્ચો. 14
અથવા
નાણા પરિમાણનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
- (B) વૈકલ્પિક પ્રશ્નો : 4
- (1) નાણાની ઉત્ક્રાન્તિના ચોથા તબક્કામાં કયું નાણું જોવા મળે છે ?
(A) વસ્તુ નાણું (B) બેંક નાણું
(C) ધાતુ નાણું (D) કાગઠી નાણું
- (2) ભારતમાં કયા નાણાને સંકુચિત નાણું કહેવાય છે ?
(A) M_2 (B) M_1
(C) M_4 (D) M_3

MT-113

5

P.T.O.

- (3) ભારતમાં ₹ 2 કે વધુ કિંમતની ચલણી નોટો ઉપર નીચેનામાંથી કોની સહી હોય છે ?
 (A) વડાપ્રધાન (B) રિઝર્વ બેંકના ગવર્નર
 (C) નાણાં પ્રધાન (D) ગૃહ પ્રધાન
- (4) નીચેનામાંથી કયા અર્થશાસ્ત્રીએ નાણાંની માંગના સંક્રાંતિય હેતુને વધુ મહત્વ આપ્યું છે ?
 (A) ફિશર (B) કેઈન્સ
 (C) ક્વિડમેન (D) બોમલ

3. (A) જે.બી. સે નો બજાર નિયમ સમજાવો. 14

અથવા

વપરાશ વિધેયનો ખ્યાલ સમજાવો.

(B) વૈકલ્પિક પ્રશ્નો :

3

(1) "પુરવઠો તેની માંગ જાતે જ સર્જે છે" આ નિયમ કોણે રજૂ કર્યો છે ?

- (A) પીગુ (B) કેઈન્સ
 (C) જે.બી. સે (D) ક્વિડમેન

(2) કુલ રાષ્ટ્રીય આવક અને કુલ વપરાશી ખર્ચ વચ્ચેનો કાર્ય કારણનો સંબંધ નીચેનું કયું વિધેય દર્શાવે છે ?

- (A) માંગ વિધેય (B) મૂડી રોકાણ વિધેય
 (C) વપરાશ વિધેય (D) ઉત્પાદન વિધેય

(3) રોજગારી ગુણકનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો છે ?

- (A) કેઈન્સ (B) પીગુ
 (C) આર.એફ. કહાન (D) હિક્સ

4. (A) વેપાર ચક્ર એટલે શું ? તેના લક્ષણો જણાવો. 14

અથવા

કુલાવો એટલે શું ? તેના પ્રકારો ચર્ચો.

(B) વૈકલ્પિક પ્રશ્નો :

3

(1) અર્થતંત્રમાં આવતી કયા પ્રકારની ઉથલ-પાથલને વ્યાપાર કહે છે ?

- (A) મોસમી (B) દીર્ઘ કાલીન
 (C) આકસ્મિક (D) ચક્રાકાર

(2) વ્યાજના દર અને જામીનગીરીના ભાવ વચ્ચે કેવો સંબંધ છે ?

- (A) સહ-સંબંધ (B) અસંબંધ
 (C) અનિશ્ચિત (D) વ્યસ્ત સંબંધ

(3) સામાન્ય રીતે શુદ્ધ વ્યાજ કાયા વ્યાજ કરતાં કેવું હોય છે ?

- (A) વધુ (B) સરખું
 (C) અનિશ્ચિત (D) ઓછું

Seat No. : _____

MT-113

March-2019

B.Com., Sem.-II

106 : Economics

(Fundamentals of Economics – II)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Explain the concept of GDP and NDP 14

OR

Explain the measurement of National income with its difficulties.

- (B) Multiple Choice Question. 4

- (1) Share of which sector is decreasing in GDP with economic development ?
(A) Primary (B) Industry
(C) Service (D) Industry and Service
- (2) In starting of planning, which sector was first in GDP ?
(A) Agriculture (B) Industry
(C) Service (D) None
- (3) How many side of National Income has ?
(A) Three (B) One
(C) Two (D) None
- (4) Since 1954 in India, who give all data of National Income ?
(A) CSO (B) Reserve Bank
(C) Planning Commission (D) Finance Department

2. (A) What is Money ? Discuss the functions of Money. 14

OR

Explain quantity theory of Money.

- (B) Multiple Choice Question. 4

- (1) In the fourth stage of evolution of money, which money was seen ?
(A) Commodity (B) Bank
(C) Metal (D) Paper
- (2) Which money is known as narrow money in India ?
(A) M_2 (B) M_1
(C) M_4 (D) M_3

MT-113

7

P.T.O.

- (3) Who has sign on currency note of ₹ 2 or more than ₹ 2 in India ?
 (A) Prime Minister (B) RBI Governor
 (C) Finance Minister (D) Home Minister
- (4) Which economist has given more importance to speculative purpose of demand of money from the following ?
 (A) Fisher (B) Keynes
 (C) Friedman (D) Baumol

3. (A) Explain the J.B. Say's law of Market. 14

OR

Explain the concept of consumption function.

(B) Multiple Choice Question. 3

- (1) Who has presented the law that supply creates its own demand ?
 (A) Pigou (B) Keynes
 (C) J.B. Say (D) Friedman
- (2) Which function shows the relation between total national income and total consumption expenditure ?
 (A) Demand function (B) Investment function
 (C) Consumption function (D) Production function
- (3) Who has given the concept of employment Multiplier ?
 (A) Keynes (B) Pigou
 (C) R.F. Khan (D) Hicks

4. (A) What is meant by Business Cycle ? Explain it's features. 14

OR

What is Inflation ? Discuss the types of inflation.

(B) Multiple Choice Question. 3

- (1) Which type of fluctuation is known as trade cycle in an economy ?
 (A) Seasonal (B) Long term
 (C) Casual (D) Cyclical
- (2) What is relation between interest rate and price of securities ?
 (A) Co-relation (B) Non-relation
 (C) Uncertain (D) Inverse
- (3) Generally how is the pure interest than gross interest ?
 (A) more (B) equal
 (C) Uncertain (D) less

Seat No. : _____

MU-114

March-2019

B.Com, Sem.-II

CC-108 : Accounting-II

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નીચેની માહિતીને આધારે ભાગ્યશ્રીનાં ચોપડામાં 31-3-2019નાં રોજ પૂરા થતાં વર્ષ માટે 12% ની કેન્દ્ર સરકારની લોન'ના રોકાણનું ખાતું તૈયાર કરો : 14

- (1) 1-4-2018ની શરૂઆતની બાકી :

(₹)

લોનની દાર્શનિક કિંમત 7,50,000

લોનની પડતર કિંમત 7,12,500

ચઢેલ વ્યાજ (?)

- (2) વ્યાજની ચૂકવણીની તારીખ : દર વર્ષે 30મી જૂન અને 31મી ડિસેમ્બર (આવકવેરી અવગણો).
- (3) વર્ષ દરમ્યાનનાં વ્યવહારો :

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત (₹)	ભાવ (₹)	વિશેષ નોંધ
1-8-2018	7,50,000	96	વ્યાજ સહિત ખરીદી
1-9-2018	4,50,000	95	વ્યાજ બાદ વેચાણ
1-12-2018	6,00,000	97	વ્યાજ બાદ ખરીદી
28-2-2019	3,75,000	101	વ્યાજ સહિત વેચાણ

- (4) ખરીદ-વેચાણનાં દરેક વ્યવહાર માટે બજાર કિંમતનાં 1% લેખે દલાલી ગણવામાં આવે છે.
- (5) રોકાણોના આખરા સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન 'પ્રથમ આવે તે પ્રથમ જાય' (FIFO) પદ્ધતિ મુજબ કરવામાં આવે છે.

અથવા

- (1) શ્રી હેમિલ પાસે 12% ની સરકારી જામીનગીરીઓ હતી જેના પર દર વર્ષ 30મી જૂન અને 31મી ડિસેમ્બરનાં રોજ વ્યાજ ચૂકવાય છે. ખરીદ-વેચાણનાં દરેક વ્યવહાર પર 1% લેખે દલાલી ગણવામાં આવે છે. નીચેની વિગતો પરથી જામીનગીરીની દાર્શનિક કિંમત અને મૂડી કિંમત શોધો :

તારીખ	ભાવ (₹)	દલાલી	વિશેષ નોંધ
1-6-2018	104	832	વ્યાજ સહિત ખરીદી
1-10-2018	106	530	વ્યાજ બાદ વેચાણ

શ્રી હેમિલનાં ચોપડામાં ઉપરોક્ત વ્યવહારો માટે આમનોંધ પણ લખો.

- (2) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)
- વ્યાજ બાદ અને વ્યાજસહિત વ્યવહારો
 - દાર્શનિક કિંમત અને મૂડી કિંમત
 - રોકાણોનાં આખર સ્ટોકના મૂલ્યાંકનની 'ફીફો' (FIFO) અને 'લીફો' (LIFO) પદ્ધતિઓ
 - રોકાણોનાં ખરીદ અને વેચાણ પર દલાલી

- (B) નીચેના દરેક પેટાપ્રશ્નો માટે આપેલ વૈકલ્પિક જવાબો પૈકી સૌથી વધુ યોગ્ય વિકલ્પ પ્રસંદ કરો : (ગમે તે ચાર)

- રોકાણોની ખરીદી પર દલાલીને કારણે
 - કુલ ખરીદ કિંમતમાં વધારો થશે.
 - કુલ ખરીદ કિંમતમાં ઘટાડો થશે.
 - કુલ ખરીદ કિંમત પર કોઈ અસર થશે નહીં.
- રોકાણની પડતરમાં સમાવેશ થાય...
 - સ્ટેમ્પ ક્યુટી
 - દલાલી
 - (a) અને (b) બંને
 - ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
- વ્યાજબાદ ખરીદીનાં સોદામાં રોકાણોની મૂડી કિંમત (દલાલીને ધ્યાનમાં લેતાં) એટલે કે :
 - ખરીદ કિંમત - વ્યાજ + દલાલી
 - ખરીદ તારીખે બજાર કિંમત
 - ખરીદ કિંમત + વ્યાજ + દલાલી
 - ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
- જામીનગીરી પર વ્યાજની ગણતરી ...
 - જામીનગીરીની બજાર કિંમત પર કરવામાં આવે છે.
 - જામીનગીરીની ખરીદ કિંમત પર કરવામાં આવે છે.
 - જામીનગીરીની વેચાણકિંમત પર કરવામાં આવે છે.
 - જામીનગીરીની દાર્શનિક કિંમત પર કરવામાં આવે છે.

- (5) મિહાને 1-7-2018 નાં રોજ 12% નાં ₹ 1,80,000 નાં ડિબેન્ચર ₹ 2,20,000માં ખરીદ્યા. તેણે ખરીદકિંમત પર 1% દલાલી ચુકવી. ડિબેન્ચર પર દર વર્ષે 30 મી જૂન અને 31મી ડિસેમ્બરે વ્યાજ ચુકવાય છે.

આ સંદર્ભમાં ખરીદિલ ડિબેન્ચરની મૂડી કિંમત _____ હશે.

- (a) ₹ 2,33,000 (b) ₹ 1,92,600
(c) ₹ 2,22,200 (d) ₹ 2,35,200

- (6) જામીનગીરી વેચતાં દલાલી સામાન્ય રીતે નીચેની કિંમત પર ગણાય છે.

- (a) ચોપડે કિંમત
(b) વેચાણ કિંમત
(c) દાર્શનિક કિંમત અને વેચાણ કિંમતની સરેરાશ
(d) ઉપરનાં પૈકી એકપણ નહીં

2. (A) શ્રેયાંશો 1-4-2015 નાં રોજ એક્ટિવ ઓટોમોબાઈલ્સ પાસેથી એક મોટરકાર ભાડે ખરીદ પદ્ધતિથી ખરીદી, કરાર અંગેની વિગતો નીચે મુજબ છે :

14

- (a) કરાર પર સહી કરતી વખતે 1-4-2015નાં રોજ ₹ 2,00,000 ચુકવ્યા.
(b) બાકીની રકમ ચાર વાર્ષિક હપ્તાઓમાં નીચે મુજબ ચુકવવાની હતી :

	(₹)
31-3-2016 નાં રોજ પ્રથમ હપ્તો	3,20,000
31-3-2017 નાં રોજ બીજો હપ્તો	(?)
31-3-2018 નાં રોજ ત્રીજો હપ્તો	1,60,000
31-3-2019 નાં રોજ ચોથો હપ્તો	96,000

- (c) રોકડ કિંમત પૈકી બાકી રકમ પર વાર્ષિક 20% લેખે વ્યાજ ચુકવવાનું છે.
(d) મોટરકાર પર વાર્ષિક 10% લેખે ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિએ ઘસારો ગણાય છે.
(e) બંને પક્ષકારોનું હિસાબી વર્ષ દર વર્ષે 31મી માર્ચનાં રોજ પૂરું થાય છે.
(f) 31-3-2017 નાં રોજ શ્રેયાંશનાં ચોપડામાં નીચે મુજબ આમનોંધ લખવામાં આવી હતી :

નફા-નુકસાન ખાતે	ઉ. 1,52,000
તે મોટરકારનાં વ્યાજ ખાતે	80,000
તે મોટરકારનાં ઘસારા ખાતે	72,000

શ્રેયાંશના ચોપડામાં તૈયાર કરો :

- (i) મોટરકારનું ખાતું
(ii) એક્ટિવ ઓટોમોબાઈલ્સનું ખાતું

અથવા

3

MU-114

P.T.O.

- (1) ભાષિતે 1-1-2018 નાં રોજ નેહા મોટર્સ પાસેથી અગાઉ ઉપયોગમાં લેવાયેલી (Second hand) હોન્ડા મોટરકાર ભાડે ખરીદ પદ્ધતિએ ખરીદી. મોટરકારની ખરીદી પેટે તેણે નીચે મુજબ રકમ ચૂકવી હતી :

તારીખ ... નાં રોજ	1-1-2018	30-4-2018	31-8-2018	31-12-2018
ચૂકવેલ રકમ (₹)	10% રોકડ કિંમત	1.78.000	1.30.000	84.000

હપ્તામાં વાર્ષિક 15% લેખે વ્યાજની રકમનો સમાવેશ થયેલો છે. ઘસારો વાર્ષિક 20% લેખે ગણવાનો છે.

ઉપરોક્ત માહિતીને આધારે ભાષિતનાં ચોપડામાં તૈયાર કરો :

- હોન્ડા મોટરકારનું ખાતું
 - નેહા મોટર્સનું ખાતું
- (2) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)
- ભાડે ખરીદ પદ્ધતિ અને હપ્તા પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત
 - 'ભાડે ખરીદ પદ્ધતિ એ વેચાણ નથી' - ચર્ચા કરો.
 - ભાડે ખરીદ પદ્ધતિના અનુસંધાને સમજાવો :
'રોકડ કિંમત', 'ખરીદતી વખતે ચૂકવેલ રકમ' અને 'કરાર કિંમત'

- (B) નીચેનાં દરેક પેટાપ્રશ્ન માટે આપેલ વૈકલ્પિક જવાબો પૈકી સૌથી વધુ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો :

(ગમે તે ચાર)

- નીચેનાં પૈકી કયું વિધાન સાચું છે ?
 - ભાડે ખરીદ પદ્ધતિમાં ઘસારો, ખરીદિલી મિલકતની બજાર કિંમત પર ગણવામાં આવે છે.
 - ભાડે ખરીદ પદ્ધતિમાં ઘસારો, ખરીદિલી મિલકતના છેલ્લા હપ્તા પર ગણવામાં આવે છે.
 - ભાડે ખરીદ પદ્ધતિમાં ઘસારો, ખરીદિલી મિલકતની કરાર કિંમત પર ગણવામાં આવે છે.
 - ભાડે ખરીદ પદ્ધતિમાં ઘસારો, ખરીદિલી મિલકતની રોકડ કિંમત પર ગણવામાં આવે છે.
- નીચેનાં પૈકી કયું વિધાન સાચું છે ?
 - ભાડે ખરીદ પદ્ધતિમાં વ્યાજ દરેક હપ્તા વખતે મિલકતની શરૂઆતની બાકી રકમ પર ગણાય છે.
 - ભાડે ખરીદ પદ્ધતિમાં વ્યાજ દરેક હપ્તા વખતે કરાર કિંમત પર ગણાય છે.
 - ભાડે ખરીદ પદ્ધતિમાં વ્યાજ દરેક હપ્તા વખતે રોકડ કિંમતની બાકી રકમ પર ગણાય છે.
 - ભાડે ખરીદ પદ્ધતિમાં વ્યાજ દરેક હપ્તા વખતે કરાર કિંમતની બાકી રકમ પર ગણાય છે.

- (3) કરાર વખતે ચૂકવ્યા ₹ 4,200. ચાર વાર્ષિક હપ્તાઓમાં અનુક્રમે ₹ 4,680, ₹ 3,720, ₹ 2,820 અને ₹ 1,980 ચૂકવ્યા હતા. વ્યાજનો દર વાર્ષિક 10% હતો. ચંત્રની રોકડ કિંમત શોધો.
- (a) ₹ 13,200 (b) ₹ 15,000
(c) ₹ 17,400 (d) ₹ 8,880
- (4) સૂજલે ભાડે ખરીદ પદ્ધતિએ એક ચંત્ર ખરીદ્યું. ચંત્રની રોકડ કિંમત ₹ 1,80,000 છે. કરાર વખતે ₹ 60,000 અને બાકીની રકમ દરેક ₹ 30,000ના ત્રણ સરખા વાર્ષિક હપ્તામાં ચૂકવી. બીજા વર્ષનાં હપ્તામાં સમાયેલ વ્યાજની રકમ શોધો.
- (a) ₹ 60,000 (b) ₹ 10,000
(c) ₹ 20,000 (d) ₹ 30,000
- (5) વર્ષને અંતે ચૂકવેલ વ્યાજ અને ઘસારાની રકમ કયા ખાતે લઈ જવાય છે ?
- (a) મિલકત ખાતે (b) નફા-નુકસાન ખાતે
(c) ખરીદનારનાં ખાતે (d) વેચનારનાં ખાતે
- (6) નીચેનાં પૈકી કોનો સમાવેશ ભાડે ખરીદ કરારમાં કરવામા આવતો નથી ?
- (a) હપ્તાની સંખ્યા (b) ઘસારાની પદ્ધતિ
(c) હપ્તાની રકમ (d) વ્યાજનો દર

3. (A) રાજવી અને રૂપલ જમીનનાં ધંધાના સંયુક્ત સાહસમાં જોડાયા.

14

તેમણે નફા-નુકસાન અનુક્રમે 3 : 2 ના પ્રમાણમાં વહેંચવાનું નક્કી કર્યું.

તેમણે સંયુક્ત બેંક ખાતામાં ₹ 30 લાખ તેમના નફા-નુકસાનનાં પ્રમાણમાં જમા કરાવ્યા.

તેમણે 15,000 ચોરસ મીટર જમીન, એક ચોરસ મીટરનાં ₹ 150 ના ભાવે ખરીદી જેનાં નાણાં સંયુક્ત બેંક ખાતામાંથી ચૂકવ્યા.

સંયુક્ત બેંક ખાતામાંથી તેઓએ નીચે પ્રમાણેનાં ખર્ચાં ચૂકવ્યા :

(₹)

જમીન સમતલ કરવાનો ખર્ચ 60,000

મ્યુનિસિપલ કરવેરા 25,000

લાકડાનાં વેચાણની આવક જે સંયુક્ત બેંક ખાતામાં જમા કરાવી ₹ 40,000

કરવેરા, સ્વીચ અને સ્ટેમ્પ ડ્યૂટીનાં ખર્ચાં ચૂકવ્યા ₹ 45,000

સાજીવે કરનારનાં વોલ સાટે ₹ 30,000 તેનાં વ્યક્તિગત ખાતામાંથી ચૂકવ્યા.

સૂજલે સ્વાસ્થિક સેવાં ₹ 24,000 તેનાં વ્યક્તિગત ખાતામાંથી ચૂકવ્યા.

જમીનના પ્લોટ વેચવા તેઓએ એક પ્લાન બનાવ્યો. આ પ્લાન મુજબ 10% જમીન જાહેર રસ્તાઓ માટે ફાજલ રાખવામાં આવી. બીજી 10% જમીન જાહેર બગીચાઓ માટે ફાજલ રાખવામાં આવી અને બાકીની 80% જમીનના એકસરખા માપનાં 40 પ્લોટ પાડવામાં આવ્યા.

મિલને 60% પ્લોટ, દરેક પડતર કિંમત પર 50% નફો ચડાવીને રોકડેથી વેચ્યા. શ્રેયાંશો 30% પ્લોટ, દરેક પડતર કિંમત પર 60% નફો ચઢાવીને રોકડેથી વેચ્યા. પ્લોટનાં વેચાણનાં વ્યવહારો સંયુક્ત બેંક ખાતા મારફતે કરવામાં આવ્યા છે.

રાજવી અને રૂપલે બાકીના પ્લોટ સરખે હિસ્સે પડતર કિંમતે લઈ લીધા.

મિલન અને શ્રેયાંશ દરેક તેમણે કરેલ વેચાણનાં 5% લેખે કમિશન મેળવવા હકદાર છે.

ભાગીદારો વચ્ચે હિસાબોની પતાવટ થઈ ગયેલ છે એમ ધારીને ઉપરોક્ત માહિતીને આધારે નીચેનાં ખાતાં તૈયાર કરો :

- (i) સંયુક્ત સાહસનું ખાતું
- (ii) સંયુક્ત બેંક ખાતું
- (iii) ભાગીદારોનાં ખાતાં

અથવા

- (1) મનન અને મેઘા એક સંયુક્ત સાહસમાં અનુક્રમે 3 : 2 ના પ્રમાણમાં નફો-નુકસાન વહેંચી લેવાની શરતે જોડાયા. દરેકને તેમણે કરેલા વેચાણની આવક પર 5% કમિશન મળશે. 7

મનને ₹ 4,00,000 ની કિંમતનો માલ રોકડેથી ખરીદ્યો.

સાહસને લગતાં અન્ય વ્યવહારો નીચે પ્રમાણે હતા :

વિગત	મનને ચૂકવ્યા (₹)	મેઘાએ ચૂકવ્યા (₹)
ગાડી ભાડું	4,000	-
મુસાફરી ખર્ચા	3,000	3,000
પરચુરણ ખર્ચા	7,200	6,000
માલનું રોકડેથી વેચાણ	3,00,000	2,72,000

₹ 40,000 નો નહીં વેચાયેલ સ્ટોક મનને 15% નફાથી લઈ લીધો. સહભાગીદારોએ હિસાબો ચૂકવે કર્યા છે.

ઉપરોક્ત માહિતીને આધારે મનનનાં ચોપડામાં તૈયાર કરો :

- (i) સંયુક્ત સાહસનું ખાતું
- (ii) મેઘાનું ખાતું

(2) નીચેના પૈકી ગમે તે બે ના જવાબ લખો :

7

- (i) સંયુક્ત સાહસ એટલે શું ? કયા પ્રકારનાં ધંધા માટે સંયુક્ત સાહસ અનુકૂળ છે ?
- (ii) સંયુક્ત સાહસ અને ભાગીદારી વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
- (iii) આડતમાલ અને સંયુક્ત સાહસ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
- (iv) સંયુક્ત સાહસનાં હિસાબો રાખવાની પદ્ધતિઓ ટૂંકમાં સમજાવો.

(B) નીચેના દરેક પેટાપ્રશ્નો માટે આપેલ વૈકલ્પિક જવાબો પૈકી સૌથી વધુ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો :
(ગમે તે ત્રણ)

3

- (1) નીચેનાં પૈકી કઈ પ્રવૃત્તિ સંયુક્ત સાહસના ધંધા માટે અનુકૂળ છે ?
 - (a) કાપડની દુકાન
 - (b) દવાની દુકાન
 - (c) સિમેન્ટનું ઉત્પાદન કરવું
 - (d) શેરની બાંધધરી આપવી
- (2) નીચેનાં પૈકી કઈ પ્રવૃત્તિ સંયુક્ત સાહસનાં ધંધા માટે અનુકૂળ નથી ?
 - (a) કોમ્પ્યુનિટી હોલનું બાંધકામ કરવું
 - (b) મોસમી ફળોનું વેચાણ કરવું
 - (c) કાગળ બનાવવાની મિલ
 - (d) ફિલ્મનું વિતરણ
- (3) સંયુક્ત સાહસનાં ધંધામાં કાર્ય બદલ ₹ 9,00,000 નાં બોન્ડ મળે અને તે ₹ 7,80,000 માં વેચવામા આવે તો સંયુક્ત સાહસ ખાતાની ઉધાર બાજુ કઈ રકમ નોંધાશે ?
 - (a) ₹ 9,00,000
 - (b) ₹ 7,80,000
 - (c) ₹ 1,20,000
 - (d) ઉપરનાં પૈકી એકપણ નહીં
- (4) સંયુક્ત સાહસ ખાતું નીચેના વિકલ્પો પૈકી કોના જેવું છે ?
 - (a) ફક્ત વેપાર ખાતા જેવું
 - (b) ફક્ત નફા-નુકસાન ખાતા જેવું
 - (c) ફક્ત વેપાર અને નફા-નુકસાન ખાતાનાં મિશ્રણ જેવું
 - (d) પાકાં સરવૈયા જેવું
- (5) સંયુક્ત સાહસનું અસામાન્ય નુકસાન _____.
 - (a) સંયુક્ત સાહસ ખાતાની ઉધાર બાજુ નોંધાય છે.
 - (b) વીમા કંપનીના ખાતાની ઉધાર બાજુ નોંધાય છે.
 - (c) નફા-નુકસાન ખાતાની ઉધાર બાજુ નોંધાય છે.
 - (d) ક્યાંય નોંધાતું નથી.

4. (A) ટેલી સોફ્ટવેર શું છે ? ટેલી સોફ્ટવેર 7.2 સ્વરૂપનાં ખાસ લક્ષણો જણાવો. હિસાબોમાં કમ્પ્યુટરની ઉપયોગિતા પણ જણાવો. 14
- અથવા
- (1) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) 7
- (i) કમ્પ્યુટરની ભાષા
- (ii) હાર્ડવેર અને સોફ્ટવેર
- (iii) કમ્પ્યુટરની મર્યાદાઓ
- (iv) ટેલી સોફ્ટવેર 7.2 સ્વરૂપમાં નવી કંપની કેવી રીતે ઉભી કરાય તેના વિશે માહિતી આપો.
- (2) નીચેનાં પૈકી ગમે તે એક વિશે લખો : 7
- (i) હિસાબી માહિતી પદ્ધતિ વિરૂદ્ધ સંચાલકીય માહિતી પદ્ધતિની ચર્ચા કરો.
- (ii) જુદા-જુદા પ્રાપ્ય હિસાબી સોફ્ટવેર પૈકી ધંધા માટે શ્રેષ્ઠ સોફ્ટવેર કેવી રીતે પસંદ કરશો ?
- (B) નીચેના દરેક પેટાપ્રશ્નો માટે આપેલ વૈકલ્પિક જવાબો પૈકી સૌથી વધુ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : 3
- (ગમે તે ત્રણ)
- (1) 'ટેલી સોફ્ટવેર'માં માલની ખરીદીનાં લેણદારને ચૂકવણી માટે નીચેનાં પૈકી કઈ 'કી' (Key) દબાવશો ?
- (a) F7 (b) F11
- (c) F5 (d) F2
- (2) 'ટેલી'માં તારીખ બદલવા માટે નીચેનાં પૈકી કઈ 'કી' (Key) દબાવશો ?
- (a) F6 (b) F8
- (c) F12 (d) F2
- (3) 'ટેલી'માં હવાલાનોંધ લખવા માટે નીચેનાં પૈકી કઈ 'કી' (Key) દબાવવી જોઈએ ?
- (a) F12 (b) F2
- (c) F7 (d) F6
- (4) જો 'ટેલી' માં પાકા-સરવૈયા અન નફા-નુકસાન ખાતાની વિગતવાર માહિતી જોવી હોય તો નીચેના પૈકી કઈ 'કી' (Key) દબાવવી જોઈએ ?
- (a) F11 (b) Ctrl + F2
- (c) Alt + F1 (d) F12
- (5) અગાઉના વાઉચરની વિગત (Narration) ને રિપીટ (Repeat) કરવા 'ટેલી'માં કઈ 'કી' (Key) નો ઉપયોગ થાય છે ?
- (a) Alt + D (b) F4
- (c) Ctrl + C (d) ઉપરનાં પૈકી એકપણ નહીં

Seat No. : _____

MU-114

March-2019

B.Com, Sem.-II

CC-108 : Accounting-II

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) From the following information, prepare 12% Central Government Loan Account in the books of Bhagyashree for the year ending on 31-3-2019 : 14

- (i) Opening balance as on 1-4-2018 :

(₹)

Face value of loan 7,50,000

Cost price of loan 7,12,500

Accrued Interest (?)

- (ii) Dates of payment of Interest : 30th June and 31st December every year
(Avoid Income tax)

- (iii) Transactions during the year :

Date	Face Value (₹)	Price (₹)	Remarks
1-8-2018	7,50,000	96	Cum-interest purchase
1-9-2018	4,50,000	95	Ex-interest sale
1-12-2018	6,00,000	97	Ex-interest purchase
28-2-2019	3,75,000	101	Cum-interest sale

- (iv) Brokerage is calculated @ 1% on market value of every transaction of purchase and sale.

- (v) Valuation of closing balance of investment is to be calculated as per 'First in First out' (FIFO) method.

OR

9

MU-114

P.T.O.

- (1) Mr. Hemil had 12% Government Securities on which interest paid on 30th June and 31st December every year. 1% brokerage is calculated on every transaction of purchase and sale. From the following details, find out face value and capital value of security :

Date	Price (₹)	Brokerage	Remarks
1-6-2018	104	832	Cum-interest purchase
1-10-2018	106	530	Ex-interest sale

Also write journal entries for above transactions in the books of Mr. Hemil.

- (2) Write a short note on : (any Two)
- Ex-interest and Cum-interest transactions
 - Face value and Capital value.
 - FIFO and LIFO methods of valuing closing stock in case of investments.
 - Brokerage on purchase and sale of Investments.

- (B) For each of the following sub-questions, select most appropriate answer from the given alternatives : (attempt any Four)

- Brokerage on purchase of Investments will
 - increases the total purchase price
 - decrease the total purchase price
 - have no effect on total purchase price
- Cost of investment includes

(a) Stamp duty	(b) Brokerage
(c) Both (a) and (b)	(d) None of the above
- The capital value of investments in case of Ex-interest purchase (subject to Brokerage) means :
 - Purchase price – Interest + Brokerage
 - Market price on the date of purchase
 - Purchase price + Interest + Brokerage
 - None of the above
- Interest on security is calculated on

(a) Market value of security	(b) Purchase price of security
(c) Sales value of security	(d) Face value of security

- (5) On 1-7-2018, Mihaan purchased 12% debentures of ₹ 1,80,000 for ₹ 2,20,000. He paid brokerage at 1% on purchase price. Dates of payment of interest are 30th June and 31st December every year.

In this case, the capital value of debentures purchased would be

- (a) ₹ 2,33,000 (b) ₹ 1,92,600
(c) ₹ 2,22,200 (d) ₹ 2,35,200
- (6) While selling securities, brokerage is generally calculated on following price
- (a) Book value
(b) Sales value
(c) Average of sales value and face value
(d) None of the above

2. (A) Shreyansh has purchased a Motorcar on hire-purchase system from Active Automobiles on 1-4-2015. Details of the contract are as under : 14

- (a) ₹ 2,00,000 paid on 1-4-2015 on signing the contract.
(b) The balance amount is payable in four annual instalments as under :

	(₹)
First instalment on 31-3-2016	3,20,000
Second instalment on 31-3-2017	(?)
Third instalment on 31-3-2018	1,60,000
Fourth instalment on 31-3-2019	96,000

- (c) Interest is to be paid at 20% per annum on remaining balance of cash price.
(d) Motor car is to be depreciated at 10% per annum by diminishing balance method.
(e) Accounting year of both the parties ends on 31st March every year.
(f) On 31-3-2017 the following journal entry is passed in the books of Shreyansh :

Profit & Loss Account	Dr.	1,52,000	
To Interest on Motor Car			80,000
To Depreciation on Motor Car			72,000

Prepare : In the books of Shreyansh

- (i) Motor car Account
(ii) Active Automobiles Account

OR

- (1) Bhashit purchased a second-hand Honda Car from Neha Motors on 1-1-2018 on hire-purchase method. He had paid following amount towards the purchase of car :

As on →	1-1-2018	30-4-2018	31-8-2018	31-12-2018
Amount paid (₹)	10% cash price	1,78,000	1,30,000	84,000

Instalments include interest at the rate of 15% per annum. Depreciation is to be charged at the rate of 20% per annum.

From the above information prepare in the books of Bashit :

- (i) Honda Car Account and
 - (ii) Neha Motors Account
- (2) Write short note on : (any Two)
- (1) Difference between Hire-purchase and Instalment System
 - (2) 'Hire-purchase System is not sale' – Discuss.
 - (3) In connection with Hire-purchase, explain : 'Cash Price', 'Down Payment' and 'Contract Price'.

- (B) For each of the following sub-questions, select most appropriate answer from the given alternatives. : (attemp any Four)

- (1) Which of the following statement is correct ?
 - (a) In hire-purchase system, depreciation is calculated on market price of asset purchased.
 - (b) In hire purchase system, depreciation is calculated on last instalment of asset purchased.
 - (c) In hire-purchase system, depreciation is calculated on contract price of asset purchased.
 - (d) In hire-purchase system, depreciation is calculated on cash price of asset purchased.
- (2) Which of the following statement is correct ?
 - (a) In hire-purchased system, the interest is calculated on each instalment on opening balance of assets.
 - (b) In hire-purchased system, the interest is calculated on each instalment on contract price.
 - (c) In hire-purchased system, the interest is calculated on each instalment on the outstanding case price.
 - (d) In hire-purchased system, the interest is calculated on each instalment on the outstanding contract price.

- (3) Paid ₹ 4,200 at the time of contact. Four annual instalments were paid respectively ₹ 4,680, ₹ 3,720, ₹ 2,820 and ₹ 1,980 per annum. rate of interest was 10%. Find out cash price of machine.
- (a) ₹ 13,200 (b) ₹ 15,000
(c) ₹ 17,400 (d) ₹ 8,880
- (4) Srujal has purchased one machine on hire-purchase agreement. Cash price of the machine is ₹ 1,80,000. The amount is to be paid on agreement ₹ 60,000 and the balance amount is paid by three equal annual installment of ₹ 30,000 each. Find out the amount of interest included in the instalment of second year.
- (a) ₹ 60,000 (b) ₹ 10,000
(c) ₹ 20,000 (d) ₹ 30,000
- (5) At the end of the year, the interest paid and depreciation charged are transferred to which account ?
- (a) Asset Account (b) Profit & Loss Account
(c) Purchaser's Account (d) Seller's Account
- (6) Which of the following is not included in the hire-purchase agreement ?
- (a) Number of installment (b) Method of depreciation
(c) Installment amount (d) Interest rate

3. (A) Rajvi and Rupal entered into a joint venture as dealer in land :

14

They decided to share profit & loss in the ratio of 3:1:2 respectively.

They deposited ₹ 30 lakhs in their Joint Bank A/c as per their profit sharing ratio. They purchased 15,000 Square metre land at ₹ 150 per square metre, money for which were paid from Joint Bank A/c. From Joint Bank A/c, they paid following expenses :

	(₹)
Land levelling expenses	60,000
Municipal taxes	25,000

Registration, Stamp duty and Lawyer's fees – ₹ 45,000.

Income from selling of timber deposited of Joint Bank A/c – ₹ 40,000.

Rajvi paid ₹ 36,000 as expenses of compound wall from her personal account.

Rupal paid ₹ 24,000 as architect fees from her personal account.

They prepared a plan for selling the plot of land. In the said plan 10% of the land left over for public roads, another 10% of the land left over for public park and remaining 80% land was divided into 40 plots of equal size.

Milan sold 60% plots, each for cash at 50% profit on cost. Shreyansh sold 30% plots, each for cash at 60% profit on cost. Transactions regarding sale of plots are done through Joint Bank Account.

Rajvi and Rupal took over remaining plots equally at cost price.

Milan and Shreyansh are entitled to get 5% commission on their respective sales.

Prepare following accounts from the above information assuming that accounts have been settled among the partners.

- (i) Joint Venture Account
- (ii) Joint Bank Account
- (iii) Partners Account

OR

- (1) Manan and Megha entered into a Joint Venture with a condition to share profit and losses in the proportion of 3 : 2. Each will receive 5% commission on the proceeds of sales made by her/him.

7

Manan purchased goods of ₹ 4,00,000 in cash.

Other transactions relating to the venture were as follows :

Particulars	Paid by Manan (₹)	Paid by Megha (₹)
Carriage	4,000	—
Travelling Expenses	3,000	3,000
Sundry Expenses	7,200	6,000
Goods sold on cash	3,00,000	2,72,000

Unsold stock of ₹ 40,000 was taken over by Manan at 15% profit. Both the co-ventures settled their accounts.

From the above particulars, prepare in the books of Manan :

- (i) Joint Venture Account
- (ii) Megha's Account

4. (A) What is Tally Software ? Explain special features of "Tally Software 7.2" version. Also describe the usefulness of computers in accounting. 14

OR

- (1) Write short notes on : (any Two) 7
- (i) Computer Language
 - (ii) Hardware and Software
 - (iii) Limitations of Computer
 - (iv) According to 7.2 Tally version, give details about creating a new company.
- (2) Attempt any one from the following : 7
- (i) Discuss Accounting Information System V/s Management Information System.
 - (ii) How will you select best software for business from available various accounting softwares ?

- (B) For each of the following sub-questions, select most appropriate answer from the given alternatives : (attempt any Three) 3

- (1) For payment to the creditor regarding with purchase of goods, which of the following key has to be pressed in 'Tally Software' ?
- (a) F7
 - (b) F11
 - (c) F5
 - (d) F2
- (2) For changing date in 'Tally', which of the following key has to be pressed ?
- (a) F6
 - (b) F8
 - (c) F12
 - (d) F2
- (3) When entry for an adjustment is to be made, which of the following key must be pressed in 'Tally' ?
- (a) F12
 - (b) F2
 - (c) F7
 - (d) F6
- (4) If details of Balance Sheet and Profit & Loss A/c are to be seen in 'Tally', which of the following key must be pressed ?
- (a) F11
 - (b) Ctrl + F2
 - (c) Alt + F1
 - (d) F12
- (5) In 'Tally', which function 'key' is used to repeat the narration of previous voucher ?
- (a) Alt + D
 - (b) F4
 - (c) Ctrl + C
 - (d) None of the above